

senses, and how she has met the challenge of illustrating colors without their plastic presence.

translated by Małgorzata Leśniak

Streszczenie

**ZAGADNIENIA PLASTYCZNE ILUSTRACJI ROSANY FARÍI
W LITERATURZE DZIECIĘCEJ**

Badaczka Ainara Erro w artykule pt. *La ilustración en la literatura infantil* [Ilustracja w literaturze dla dzieci] zauważa, że „ilustracje mogą być oceniane z bardzo różnych perspektyw, jako że tendencje malarskie różnych okresów, linii myślenia, teorii poznania itp., znalazły swoje odzwierciedlenie w licznych ilustrowanych książkach dla dzieci”. W ten sposób doświadczenie malarskie lub plastyczne odkrywane w kontekście literatury dziecięcej nie kończy się jedynie na metodzie opracowania, z jaką jest ona związana, lub na formach plastycznych, ku którym się skłania, lecz przekształca się również w ciało tekstualne, poprzez które manifestują się i tworzą pewne akumulacje, kondensacje (według Todorova) czy profile estetyczne. W literaturze dla dzieci gry, które można wprowadzić poprzez plastykę, stają się coraz bardziej popularne. W twórczości Rosany Faríi są one elementem, który jest podwójnie „skorelowany”. Napisały tekst nie tylko zawiera się w elemencie znaczącym, ale przenosi się również do innego wymiaru, pełnego różnych form wyrazu, dzięki użyciu języka jako „ekstrapolacji” wizualności i dla wizualności. Sztuka malarska okazuje się nie być związana jedynie z tym, co widzimy. Dla Faríi widzenie koloru nie oznacza jedynie wydarzenia, które odzwierciedla się w spojrzeniu obserwatora, a tekst plastyczny nie ma tylko jednej, jedynej formy przekroczenia zachodniej tendencji myślenia, według którego malarstwo istnieje tylko wtedy, gdy się je widzi. Dlatego też możemy zastanowić się: w jaki sposób malować kolory tak jakbyśmy byli niewidomi, bawiąc się innymi zmysłami: smakami, zapachami, dźwiękami lub emocjami? Jak ilustrować dla tych, którzy nie widzą, i zbliżyć tych, którzy widzą, do świata osób niewidzących poprzez obrazy i vice versa? W jaki sposób dostrzec kolory, nie widząc ich, używając jedynie czarnego koloru, tak by nie był on jednoznaczny? W końcu w jaki sposób możemy odczuwać i postrzegać świat wokół nas poprzez dotykowy obraz, który byłby związany z naturą? Postaramy się znaleźć odpowiedzi na te pytania w wypukłych ilustracjach wenezuelskiej artystki Rosany Faríi, powstałych jako ilustracje książki Meneny Cottin pt. *El libro negro de los colores* [Czarna książka kolorów]. Ciekawe jest, w jaki sposób znana ilustratorka odnalazła odpowiedni styl, odpowiedni język wizualny dla tego poetyckiego dzieła, w jaki sposób zdefiniowała kolory poprzez pozostałe zmysły i w jaki sposób sprostała wyzwaniu zilustrowania kolorów bez ich plastycznej obecności.